

Representantforslag 119 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen, Harald T. Nesvik
og Bård Hoksrud

Dokument 8:119 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen, Harald T. Nesvik og Bård Hoksrud om fjerning av flyplassavgifter i forbindelse med vulkanutbruddet på Island

Til Stortinget

Bakgrunn

Flyforbudet over store deler av Europa etter vulkanutbruddet på Island har fått dramatiske konsekvenser for flytrafikken og setter flyselskapene i en vanskelig økonomisk situasjon. Flybransjen er allerede hardt prøvet etter finanskrisen, og tapene til SAS og Norwegian i forbindelse med vulkanutbruddet beløper seg allerede til flere hundre mill. kroner.

I Europa er det nå en prosess med hensyn til hvordan myndighetene kan lette den økonomiske byrden som perioden med flyforbud og reguleringer påfører næringen. Forslagsstillerne mener at også norske myndigheter må følge opp når slik krisehjelp diskuteres, og det er viktig at man i en slik situasjon unngår konkurransevridding. Forslagsstillerne er skeptiske til nye støttepakker med statlig kapital til flyselskaper og mener at man heller bør se på målrettede skatte- og avgiftslettelser som kan komme alle selskaper som opererer i Norge, til gode.

En svekket økonomisk situasjon for flyselskapene vil ramme flyplassene. Avinor driver 46 lufthavner i Norge, derav 12 i samarbeid med Forsvaret. Disse flyplassene finansieres i hovedsak gjennom kryssfinansieringssystemet, der flyavgifter fra Gardermoen og de andre største flyplassene finansierer driften av de øvrige flyplassene i systemet. Dette systemet er svært sårbart for nedgang i flytrafikken, for eksempel som følge av finanskrisen og vulkanutbrudd

på Island som rammer luftrommet. Fremskrittspartiet har gjentatte ganger gått imot kryssfinansieringssystemet som gjør det unødvendig dyrt å bruke de mest sentrale flyplassene, og ønsker å erstatte dette systemet med å gjeninnføre statlige kjøp av lufthavntjenester på regionalnettet. Forslagsstillerne mener også at staten bør finansiere hoveddelen av de myndighetspålagte tiltak knyttet til sikkerhetstiltak, spesielt krav til rullebane og taksebane samt sikkerhetsområde rundt rullebanen. Staten har siden 2004 tatt ut nærmere 900 mill. kroner i utbytte fra Avinor, og dette har vært med på å undergrave Avinors investerings- evne. Regjeringen tok ut utbytte fra Avinor på 324,5 mill. kroner i 2007, og 398 mill. kroner i 2008. Dette svekket Avinors evne til å gjennomføre nødvendige investeringer. Fremskrittspartiet fremmet derfor i Budsjett-innst. S. II (2008–2009) Revidert nasjonalbudsjett for 2009, forslag om å tilbakeføre 100 mill. kroner av disse midlene som aksjekapital. Forslaget fikk kun Fremskrittspartiets egne stemmer. Regjeringen snudde imidlertid kort tid etterpå, og la frem St.prp. nr. 91 (2008–2009) «Om endring i statsbudsjettet for 2009 under Samferdselsdepartementet (tilskot til regionale flyplasser)» der de gikk imot uttak av utbytte i 2009 (for regnskapsåret 2008). I tillegg kom det 150 mill. kroner til sikringstiltak ved lufthavnene.

Lufthavnene Torp og Rygge er utenfor Avinor-systemet, men utfører et viktig samfunnsoppdrag på lik linje med flyplassene som staten eier gjennom Avinor. Det er viktig med en sunn og fri konkurranse mellom lufthavnene. Forslagsstillerne mener derfor at det er meget positivt at Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmet felles forslag i Innst. 13 S (2009–2010) om å endre konsesjonsvilkårene for Moss Lufthavn Rygge, slik at tak på antall flybevegelser fjernes og åpningstid settes til kl. 06.00–24.00.

Vulkanutbruddet fra Eyjafjallajökull på Island har vist oss at Norge er sårbart når man ikke har et fullgodt veinett som binder landet sammen. Dette er en dyrekjøpt erfaring som norske politikere snarest må ta konsekvensene av.

Norwegian-sjef Bjørn Kjos har tatt til orde for at flyselskapene gis fritak for landingsavgifter i en periode. For Norwegian og SAS utgjør landingsavgiftene en kostnad på flere milliarder kroner i året. Forslagsstillerne mener at dette er et godt forslag i en periode når flytrafikken ikke går som normalt. En slik målrettet skattelette vil fjerne en tung byrde for flyselskapene som nå er pålagt omfattende restriksjoner. Det er viktig at staten ved en slik målrettet avgiftslettelse sørger for ordninger som ivaretar fly-

plasser som er finansiert på en annen måte enn Avinor-systemet som Rygge og Torp.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om et midlertidig fritak for landingsavgifter ved norske flyplasser så lenge man har en uavklart situasjon knyttet til flyrestriksjoner.

21. april 2010